

YMPÄRISTÖ: Vuonna 2015 paperi- ja kartonkituotteiden tuotanto kasvoi 3,3 % ja massan tuotanto väheni 1,1 %. Vuosi oli keskimääräistä lämpimämpi. Teollisuuden CO₂-, NO_x- ja SO₂-päästöt vähenivät v.-15. Ilmanlaatu heikkeni hieman hajukaasujen ja parani hiukkasten osalta. Jätevedenpuhdistamoiden ravinnepäästöt kasvoivat hieman edellisvuodesta. Öljy- ja kemikaalionnettomuuksien määrä laski v.-15. Asukasta kohti syntynyt yhdyskuntajättemäärä kasvoi hieman edellisvuodesta, mutta pitkän ajan kehityssuunta on laskeva. Etelä-Karjalan sähköenergiankulutus laski vuodesta 2014; sähköntuotannon omavaraisuusaste kasvoi hieman v.-15, kun taas uusiutuvien energianlähteiden osuus jatkoi kasvuaan. Lämpötilakorjattu kaukolämmönkulutus nousi edellisvuodesta talven pitkien pakkasjaksojen vuoksi. V. 2015 pääteiden raskaan liikenteen suoritettua kasvoivat 1,1 % ja kevyen liikenteen 1,2 %.

TALOUS: Etelä-Karjalan maakunnan taloudessa metsäteollisuudella on merkittävä rooli työllistäjänä ja metsäteollisuuden suhteellinen osuus arvonlisäyksestä on Etelä-Karjalassa suurin koko maassa. Näin ollen metsäteollisuuden suhdannevaihtelu ja tuotantoa koskevat ratkaisut heijastuvat voimakkaasti maakunnan talouteen ja työllisyyteen. Maakunnan talous on näin alttiina myös kansainvälisen talouden heilahduksille. Puuraaka-aineen takkuileva ja epävarma saanti Venäjältä on merkittävä huolenaihe metsäteollisuuden tulevaisuudelle. Vaihtoehtoisten raaka-aineiden vaikea saanti tai käyttöönotto pakottaa kehittämään vähemmän raaka-aineita kuluttavia korkean teknologian tuotteita. Etelä-Karjalan metsäteollisuuden tulokuntaa pidetään kuitenkin niin hyvänä, että tuotantolaitosten säilyttäminen ja kehittäminen on liiketaloudellisesti perusteltua. Korvaavia työpaikkoja kuitenkin tarvitaan ja niitä haetaan palveluista. Kotimaisen kysynnän lisäksi mm. venäläisten matkailijoiden palvelutarve lisää alan mahdollisuuksia alueella. Tieto- ja kommunikaatioteknologian kehitys on ollut maakunnassa melko vaatimatonta ja kaiken kaikkiaan Etelä-Karjalan tuotannon teknologiaintensiivisyys suhteessa tuotoksen arvoon jää matalaksi. Kasvavan transitoliikenteen positiivisten työpaikka- ja talousvaikutusten arvoa syö sen aiheuttamat melu, päästöt ja liikenneonnettomuudet.

SOSIAALINEN HYVINVOINTI JA KULTTUURI: Etelä-Karjalan sosiaalista ja kulttuurista ympäristöä kuvaavien mittareiden mukaan moni asia on pysynyt samankaltaisena edellisvuoteen verrattuna. Joidenkin sosiaalisten ja kulttuuristen ilmiöiden tila heikkeni maakunnassa. Muutokset huonompaan olivat kuitenkin pieniä. Kuitenkin myös kehitystä parempaan on. Maakunta näyttäytyy venäläisten matkailijoiden myötä entistä selvemmin suosittuna matkailualueena. Yöpymiset majoitusliikkeissä ovat edelleen asukaslukuun verrattuna lukuisimmat kuin Suomessa keskimäärin, vaikka vähentyneet selvästi vuoden 2013 huippuluvuista.

Maakunnan työttömyys kasvoi selvästi vuonna 2015. Alle 25-vuotiaiden virta yli 3 kk:n työttömyyteen kasvoi voimakkaasti vuosina 2014-2015. Työllisyysaste laski vuonna 2015 kaksi prosenttiyksikköä ja huoltosuhte kasvoi edelleen. Etelä-Karjalassa sairastavuusindeksi on pysytellyt pitkään melko vakiintuneella tasolla ja hieman maan keskiarvon yläpuolella. Vastasentyneiden elinajanodote kasvoi koko maan keskiarvon tapan, mutta hieman keskiarvoa vähemmän. T&K -menot kasvoivat v. 2014 edellisvuoden tasosta. Etelä-Karjala menestyy suurten keskusalueiden jälkeen kohtalaisen hyvin toiminnan rahoituksessa Naispalkansaajien ansiot kehittyivät v.2014 jonkin verran heikommin kuin miesten. Kirjastolainoissa maakunta on edelleen maan keskiarvon alapuolella.

Asukasmääriin suhteutettuna maakunnassa tapahtui selvästi valtakunnan keskiarvoa enemmän henkilövahinkoihin johtaneita tieliikenneonnettomuuksia vuonna 2015. Väkiluokkien määrä väheni vuonna 2015 sekä Etelä-Karjalassa, että maassa keskimäärin. Vuonna 2015 ilmi tulleiden liikenneonnettomuuksien määrä väheni Etelä-Karjalassa, samoin kuin maassa keskimäärin. Verrattaessa ilmitulleiden rikosten määrää asukaslukuun, Etelä-Karjala jäi vuonna 2015 selvästi maan keskiarvon huonommalle puolelle.

Syksyn 2017 kunnallisvaaleissa äänestysprosentin koko maan keskiarvo laski, samoin Etelä-Karjalan. Pitkän ajan väheneminen on maakunnassa hieman suurempi kuin Suomessa keskimäärin.

EKOTEHOKKUUS: Ympäristöindikaattorit kehittyivät edelleen positiivisesti. Taantuma hidasti talouskasvua; talouden kehitys ja talousindikaattorien taso jää jälkeä vastaavista valtakunnallisista tilastoista. Pääosa sosiaalis-kulttuurista hyvinvointia kuvaavista indikaattoreista kehittyi positiivisesti, mutta tasossa jäädään usein selvästi valtakunnan keskiarvosta. Ympäristövaikutusluokkaindikaattorit ovat kymmenen vuoden tarkastelujaksolla kehittyneet tasaisesti, joskin monen ympäristövaikutuksen osalta laskusuunta näyttää pysähtyneen; Talouden kehitystä kuvaava arvonlisäysindeksi kasvoi voimakkaasti ennen vuosituhannen vaihdetta ja tämän jälkeen kasvu on ollut maltillista kiihtyen hieman viime vuosina (ennen vuonna 2008 alkanutta taantumaa) eli ekotehokkuuden voidaan katsoa kehittyneen positiiviseen suuntaan (suppea määritelmä => tuontia ei huomioitu).

63 IND	SUhteellinen kehitys parempi (23)	SUhteellinen kehitys huonompi (13)	SUhteellinen kehitys neutraali/ei arvioitu (28)
TASO PAREMPI (6)	S5b. Virta yli 3 kk:n työttömyyteen S9. Toimeentulotukea saaneet S16. Tieliikenneonnettomuudet K4. Yöpymisvuorokaudet majoitusliikkeissä	S7. Yrittäjien osuus työllisistä	S15. Väkiluokkakohti
	4	1	1
TASO HUONOMPI (22)	T1. Arvonlisäyksen volyymikasvu T2. Arvonlisäys asukasta kohti S5a. Alle 25-v. virta yli 3 kk:n työttömyyteen S10. Itsemurhien määrä S11. Alle 65-vuotiaana kuoleet S12. Vastasentyneiden elinajanodote S18. T&K-menot K2. Kirjastolainojen määrä	S5d. Työllisyysaste T3. Käytettävissä oleva tulo asukasta kohti T5. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset S2. Luonnollinen väestönmuutos S4. Ulkomaan kansalaisten määrä S8. Sukupuolten palkat K3. Kunnallisvaalien äänestys-%	S3. Huoltosuhte S5. Työttömyysaste S5c. Ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaalaisesta työvoimasta S6. Palvelujen osuus työllisistä S13. Sairastavuusindeksi S17. Keski- ja korkea-asteen tutkinnot K1. Opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannukset
	8	7	7
TASO NEUTRAALIEI ARVIOITU (36)	T4. Metsäteollisuuden osuus arvonlisäyksestä Y1. Teollisuuden ja energiantuotannon CO2 Y2. Tieliikenteen CO2 Y3. Teollisuuden ja energiantuotannon NOx Y4. Tieliikenteen NOx Y6. Raskasmetallit ilmaan (Pb) Y13. Öljy- ja kemikaalionnettomuudet Y19. Otetut sora- ja kalliomäärät Y21. Kaukolämmön kulutus Y22. Sähkön kulutus	Y5. Teollisuuden ja energiantuotannon SO2 Y6. Raskasmetallit ilmaan (Hg, Cd) (2 ind.) Y9. Teollisuus ja yhdyskunnat typpi vesiin Y9. Teollisuus ja yhdyskunnat fosfori vesiin	T6. Rajaliikenne maanteillä T7. Liikennesuoritteet S1. Nettomuuttoliike S14. Liikenneonnettomuudet Y7. Dioksiini- ja furanipäästöt Y7. PAH-päästöt Y8. PM10 ja TRS-ylytyspäivät (2 ind.) Y10. Pohjavesiputkien kloridiseuraanta Y11. Pohjavesistä mitatut nitraattityypit Y12. Maatalouden suoja-työkykesopimukset Y14. Maatalouden ympäristöt Y15. Metsätalouden ympäristöt Y16. Suojelualueiden pinta-ala Y17. Uudistushakuiden pinta-ala Y18. Puuston määrän kehitys Y20. Yhdyskuntajätteen lajitus ja hyödyntäminen (2 ind.) Y23. Sähköntuotannon omavaraisuusaste Y24. Uusiutuvien energianlähteiden osuus
	11	5	20

SUhteellinen kehitys = v. -10 -15 verrattuna maan keskiarvokehitykseen TASO = v. 2015 (tai usuin tieto) verrattuna maan keskiarvoon. Arviota HEIKENNETTY / PARANNETTU